

**Storums
kommun**
LUSPIE

Strategisk plan för utveckling av turismen 2021-2030

Antagen av kommunfullmäktige
2022-06-14 § 84

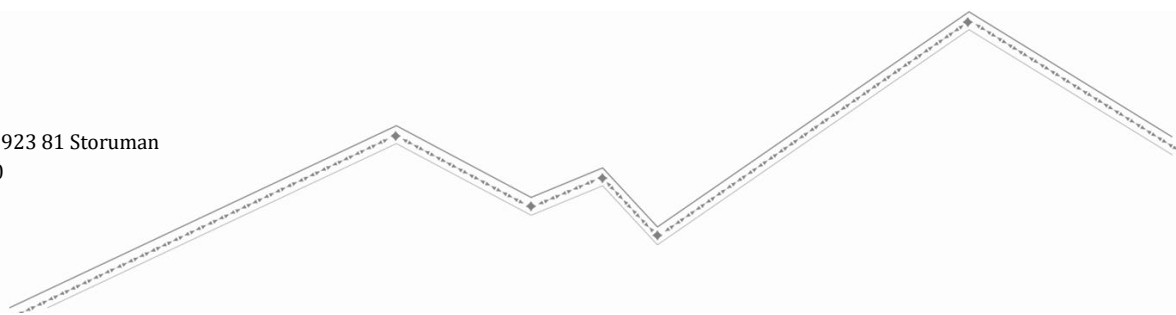

**Storumans
kommun**

LUSPIE

Innehåll

Inledning	2
1 Så här fungerar strategin	2
1.1 Kopplingar till andra dokument	2
1.1.1 Kopplingar till andra kommunala dokument	2
1.1.2 Koppling till den Regionala turismstrategin:	2
1.1.3 Kopplingar till Globala målen 2030.....	3
1.2 Syftet med strategin:.....	3
2 Förutsättningar	3
2.1 Storuman - en liten kommun med en betydande besöksnäring.....	3
2.2 Fortsätta jobba med dialog och transparens	4
2.3 Turistprodukten är gästens helhetsupplevelse som har många delleverantörer. ...	4
2.4 En stor kommun med olika behov både i omfattning och inriktning.....	4
3 Vision.....	5
3.1 Storumans kommuns Vision för besöksnäringen.....	5
3.2 Besöksnäringens visioner.....	5
4 Genomförande.....	6
4.1 Handlingsplan och resurser för koordinering.....	6
4.2 För att lyckas behöver följande tas i beaktan:	6
4.3 Mål på lite längre sikt.....	7
5 Kopplade dokument	9
6 Hög andel fritidshus i kommunen.....	11

Inledning

Turismen är en viktig industri i världen. För Storumans kommun är det den dominerande näringen i fjälldestinationen Hemavan Tärnaby och är betydande i hela kommunen. Turismen har stor effekt på andra branscher i kommunen som exempelvis bygg-, entreprenad- och transportbranschen. Den behöver också fungera väl tillsammans med rennäringsen och andra areella näringar. Besöksnäringen är betydande för kommunens ekonomi och sysselsättning i kommunen och är en näring som bidrar till inflyttning, erbjuder förstagångsjobb och höjer livskvaliteten för många orsbor. Storumans kommun definierar turism enligt WTO:s definition: "Turism omfattar människors aktiviteter när de reser till och vistas på platser utanför sin vanliga omgivning för kortare tid än ett år, för fritid, affärer eller andra syften"

1 Så här fungerar strategin

1.1 Kopplingar till andra dokument

Besöksnäringen berör många frågor som "ingen äger" men som "någon eller alla" behöver adressera. Inom Storumans kommun är ambitionen att genomgående förbättra förutsättningarna för hållbar utveckling. I detta sammanhang kräver det att man utöver det kommunala ålagda uppdragen identifierar möjligheter och konsekvenser som besöksnäringen ger ur ett helhetsperspektiv och att man tillsammans med andra parter agerar utifrån detta. Denna strategi skall ge stöd för ett sådant arbetssätt.

1.1.1 Kopplingar till andra kommunala dokument

Denna strategi bottnar i den vision som uttrycks i Storumans kommuns Strategiska plan: "Storumans kommun ska utveckla hållbar tillväxt som genererar välstånd, trygghet och god folkhälsa till medborgarna".

Strategisk plan för utvecklingen av turismen ligger direkt under Strategisk plan för Storumans kommun och skall då årligen beaktas i verksamhetsplaner för styrelser och nämnder.

Inom den kommunala organisationen har avdelningar och nämnder tagit fram en mängd planer, policys och strategier. Den strategiska planen för besöksnäringen i Storumans kommun måste koppla väl in med dessa. Längst bak går det att ta del av en delar av innehållet från dessa. Genomgående för alla dokument är strävan efter en hållbar utveckling i kommunen. Hösten 2021 gör vi därför en hållbarhetsgranskning utifrån ett besöksnäringssperspektiv genom projekt Bärkraft. Denna kommer få stor betydelse för vårt fortsatta arbete.

1.1.2 Koppling till den Regionala turismstrategin:

Under hösten 2021 kommer Region Västerbotten ta beslut om en Regional turismstrategi. Den fokuserar starkt på hur man skall jobba för att få en hållbar besöksnäringsutveckling. Eftersom detta också är en viktig del i visionerna som företagen i vår kommun tagit fram har vi goda förutsättningar att ta flera steg åt rätt håll. Att låta detta också genomsyra vårt sätt att arbeta kommer stärka besöksnäringsutvecklingen långsiktigt. Det vi gör skall vara:

- Bra för boende
- Bra för besökare
- Skapa arbeten och livskraftiga verksamheter
- Ske på naturens och kulturens villkor.

Läs mer om den regionala turismstrategin här: [Tillsammans för en hållbar besöksnäring i Västerbotten](#)

**Storumans
kommun**

LUSPIE

1.1.3 Kopplingar till Globala målen 2030

Själva strategin är främst kopplad till globalt mål nr 12 och främst 12.B

12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

12.B UTVECKLA OCH IMPLEMENTERA VERKTYG FÖR ÖVERVAKNING AV HÅLLBAR TURISM

Utveckla och genomföra verktyg för att övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter

De aktiviteter som blir resultatet av denna strategi kommer ha kopplingar till många fler av målen. Detta beskrivs i handlingsplanen som följer detta strategiska dokument.

1.2 Syftet med strategin:

Det värden och konsekvenser som besöksnäringen ger behöver identifieras för att näringen skall kunna vara en faktor för hållbar utveckling av Storumans kommun. Nya fritidshusområden och boendeanläggningar ökar behoven, möjligheterna men också trycket från besökare inom en ganska stor geografi, vilket vi tillsammans med andra parter måste ta höjd för och initiera åtgärder för.

Den här strategin har i uppgift att stärka vår ambition att ta hjälp av en växande besöksnäring för att skapa hållbara värden i vår kommun under lång tid. Den kommer:

- Höja incitamentet att förstå helheten och tillsammans med andra hitta lösningar genom samarbeten
- Bidra till ett välkoordinerat arbete som stärker besöksnäring och bidrar till att mål och vision nås.
- Verka för ökade resurser inom den kommunala organisationen för bättre koordinering av insatser som berör besöksnäringen internt och med andra
- Bidra till hållbar utveckling av bygderna vi bor i.

2 Förutsättningar

2.1 Storuman - en liten kommun med en betydande besöksnäring

Storumans kommun hade 2020 en folkmängd på 5 826 personer på en yta av 8 234 km². (Samma mängd människor i en mellanstor svenska stad bor på ca 2 km².) Det innebär 0,7 invånare/km² i en ganska stor geografi med litet skatteunderlag. Detta måste självklart påverka hur vi jobbar med besöksnäringen i hela kommunen.

Med små kommunala resurser behöver vi jobba smart och med ett helikopterperspektiv för att kunna stödja utvecklingen på ett effektivt sätt. Besöksnäringen är komplicerad med många parter och med kunder, dvs besökare, som är både initiativrika och självständiga.

**Storumans
kommun**

LUSPIE

2.2 Fortsätta jobba med dialog och transparens

Storumans kommun skall ha en bra dialog med näringen och verka för en ökad dialog med alla. God transparens och en effektiv, serviceinriktad förvaltning är viktigt. De fyra punkterna från den regionala strategin blir viktiga att ha med sig i dialogen med medborgare och företagare. Det vi gör skall:

- vara bra för boende
- vara bra för besökare
- Skapa arbeten och livskraftiga verksamheter
- Ske på naturens och kulturens villkor

2.3 Turistprodukten är gästens helhetsupplevelse som har många delleverantörer.

Storumans kommun som organisation, myndighet och förutsättningsskapare är på flera sätt en mycket viktig aktör i turistindustrin. Vi har nästan uteslutande reseanledningar som bygger på upplevelser i naturen.

Det rörliga friluftslivet, den kommersiella utvecklingen av besöksnäringen och rennäringen är till stor grad beroende av vad och hur vi lyckas tillgängliggöra detta för erbjuda en attraktiv vistelse.

I begreppet tillgängliggöra innefattas allt från att hitta, boka, bo, resa, och förstå själva upplevelsen på plats. Miljön där gästen vistas, spår, leder, övrig service, infrastruktur och kontakter med andra, inte minst orsbor, utgör en stor del av produkten. Utmaningen med detta är att ingen enskild part äger eller ansvarar för det gästerna egentligen kommer hit för. Att hjälpas åt för att kunna lyfta blicken och förstå helhetsbilden och finna lösningar i samverkan internt, externt och i partnerskap är helt nödvändigt för att besöksnäringen skall kunna utvecklas hållbart i Storumans kommun. I handlingsplanen som kopplas till denna strategi tar vi oss an detta genom att utgå från 8 fokusområden (Dessa finns uppräknade i kapitel 4.3). En gemensam nämnaren för dessa är att ägarskapet över frågorna inte är självklart, men att det finns utmaningar eller vinster som drabbar (och/eller gynnar) vår kommun kopplade till dessa genom besöksnäringen.

Vi behöver:

- Samverka internt och externt
- Initiera partnerskap
- Jobba för att fler skall bidra till lösningar exempelvis besökare, företag, föreningar samt region och länsstyrelse.

2.4 En stor kommun med olika behov både i omfattning och inriktning

Behoven och förutsättningarna i kommunen ser väldigt olika ut och det varierar också över tid. Därför krävs det att insatser och lösningar kan och bör vara olika.

Besöksnäringen ökar i hela kommunen. Vi har besökare som skall transportera sig, parkera, vandra, jaga, fiska, köra skoter eller åka skidor mm och det gäller att vi, tillsammans med andra, hittar ett sätt att tillföra resurser för att minska risken för överturism och irritation samt att infrastruktur, spår, leder osv som hänger med i utvecklingen.

Storumans kommun ligger i topp i Sverige per capita när man uppskattar gästnätter i fritidshus. Det är främst fjällområdet som står för denna toppnotering där vi också ser ett ökande intresse. Att de som turistar i ett område till största del är fritidshusägare och därmed inte bor kommersiellt är ett exempel på skillnader i kommunen som medför att lösningarna behöver se olika ut även om utmaningar och möjligheter kan likna varandra i hela kommunen. Föreningsliv, företagsstrukturer och andra samarbetskonstellationer ser

Storumans kommun

LUSPIE

också olika ut. Man behöver helt enkelt ta hänsyn till lokala förutsättningar och att fokus kan variera över tid.

3 Vision

3.1 Storumans kommuns Vision för besöksnäringen

Storumans kommun erbjuder ett rikt och tillgängligt utbud av natur- kultur- och fjällupplevelser med hög attraktionskraft. Vår besöksnäring bidrar till långsiktig hållbar utveckling av vår kommun och ökar attraktiviteten som bostadsort.

I Hemavan Tärnaby och i Storuman har näringen tagit fram Visioner för 2030. De är lika i sin värdegrund men skiljer sig i sin karaktär. Storumans kommun skall stödja besöksnäringen i utvecklingen mot dessa Visioner. Kommunens vision samlar östra och västra kommundelens ambitioner.

3.2 Besöksnäringens visioner

VISION HEMAVAN TÄRNABY 2030

Hemavan Tärnaby året runt
- Nordens mest hållbara och
lättillgängliga fjälldestination

Året runt: Destinationen har öppet året runt. Bra bygd att besöka, bo och leva i.
Hållbar: En trygg destination som jobbar långsiktigt. Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar enligt Global Sustainable Tourism Councils kriterier.
Tillgänglig: Bra leder, längdspår, skoterspår, alpin skidåkning, arrangerade aktiviteter, online, lätt att boka, lätt att nå, lätt att hitta, bra lokal infrastruktur, bra kommunikationer. Uppdaterad och i teknisk och digital framkant.

VISION STORUMAN 2030

Hållbara Storuman –
Lapplands knutpunkt för
natur- och kulturturism året runt

Året runt: En trygg destination som jobbar långsiktigt hela året
Hållbar: Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar enligt Global Sustainable Tourism Councils kriterier.
Lapplands knutpunkt: Tillgänglig, lätt att boka, lätt att nå, lätt att hitta, uppdaterad och i teknisk och digital framkant. Geografisk knutpunkt med E12, E45, inlandsbanan och tvärbanan
Natur- och kulturturism: Nischade upplevelser, närhet till jakt, fiske, skog, spår och leder

**Storumans
kommun**

LUSPIE

4 Genomförande

4.1 Handlingsplan och resurser för koordinering

Storumans kommun önskar stödja och bidra till att stärka besöksnäringen för att visionerna skall uppnås. Därför behöver vi jobba målmedvetet inom vår organisation för en hållbar turistisk utveckling. Detta kan bli relativt uddlöst om vi inte har en plan för hur det skall göras. Till denna strategi kopplar vi därför en handlingsplan. I denna beskrivs insatser som behöver göras, mål sätts och prioriteringar görs. Ansvariga enheter, samverkanspartners knyts till insatserna. Som beskrivits tidigare är besöksnäringen i Storumans kommun en kraftigt växande näring är Storumans kommun är en av flera myndigheter vars ansvarsroll och agerande styr och påverkar dess utveckling.

För att lyckas behöver det tillsättas personella resurser vars uppdrag blir att koordinera insatser med kommunala enheter, andra myndigheter och samverkanspartner.

Handlingsplanen uppdateras årligen och utgår från Globala målen 2030 samt 8 fokusområden framtagna tillsammans med näringen. Dessa karakteriseras genom ett diffust ansvar/ägarskap av frågor som "ingen äger" men som "alla vill ha/behöver".

samt till. De 8 fokusområdena är:

1. Ledutveckling för muskeldrivna aktiviteter (t ex vandring, längdåkning och cykling)
2. Utveckling av skoterturismen
3. Evenemangsutveckling
4. Marknadsföring
5. Planarbete och markanvändning
6. Infrastruktur och kommunikationer
7. Företagsutveckling
8. Samordningsfunktion

Strategins roll blir att fastslå ambition, arbetssätt, förhållningssätt och värdegrund. Strategi 2030 beslutas politiskt medan handlingsplanerna beslutas av koncernledningsgruppen.

4.2 För att lyckas behöver följande tas i beaktan:

- Storumans kommuns arbetssätt skall stödja besöksnäringens framtagna Visioner på ett målmedvetet och handlingskraftigt sätt. En hållbar utveckling av besöksnäringen är viktig för Storumans kommun.
- Storumans kommun skall ha en transparent och aktiv dialog med företagare och lokalbefolkning.
- Storumans kommun skall arbeta proaktivt och adressera utmaningar och möjligheter samt få fler att bidra till lösningar - exempelvis besökare, företag, föreningar, lokalbefolkning, samt region och länsstyrelse.
- Storumans kommun skall initiera samverkan för att hitta lösningar som inkluderar fler parter och ger ordning och reda.
- Storumans kommun skall initiera en samordningsfunktion i syfte att tillsammans med andra intressenter, som t.ex länsstyrelse, ta sig an helhetsbilden av de komplexa utmaningar som turistprodukten utgör.

4.3 Mål på lite längre sikt

Långsiktigt mål	Fokus-områden	Globalt mål 2030
Årlig uppföljning och revidering av handlingsplanen.		8 särskilt delmål 8.6, 8.9, 12
Ledpårter: Fler och bättre system runt nya och gamla ledpårter. Samarbete med andra aktörer för bra infrastruktur (parkering, sophantering, skottning, skyltning osv) God tillgänglighet till naturupplevelser och friluftsliv skall tas i beaktan vid planering och exploatering.	5, 6,	8 särskilt delmål 8.9, 9 särskilt 9.1
Exploatörer, fastighetsägare och företagare inom besöksnäringen skall bidra till långsiktig hållbar byautveckling utifrån ortens karaktär. De skall också bidra till god lokal infrastruktur och berika destinationens värde långsiktigt.	1, 2, 5, 6	8 särskilt delmål 8.9
En etablerad god dialog med medborgare, företag och intressegrupper. Dialogen skall vara inkluderande och transparent och blir ett viktigt redskap mot en fortsatt hållbar utveckling	4, 5	8 särskilt delmål 8.9, 16 särskilt delmål 16.6, 16.7
Storumans kommun skall ha turistisk information som i samverkan med företag och andra intressenter gör det lätt för gästen att göra rätt och att hitta, boka och uppleva i Storumans kommun.		8 särskilt delmål 8.6, 8.9

Berörda Globala mål:

8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

8.6 FRÄMJA UNGAS ANSTÄLLNING, UTBILDNING OCH PRAKTIK

Till 2020 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar

8.9 FRÄMJA GYNNSAM OCH HÅLLBAR TURISM

Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

9.1 SKAPA HÅLLBARA, MOTSTÅNDSKRAFTIGA OCH INKLUDERANDE INFRASTRUKTURER

Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

**Storumans
kommun**

LUSPIE

16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer

16.6 BYGG EFFEKTIVA, TILLFÖRLITLIGA OCH TRANSPARENTA INSTITUTIONER

Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

16.7 SÄKERSTÄLL ETT LYHÖRT, INKLUDERANDE OCH REPRESENTATIVT BESLUTFATTANDE

Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer

**Storumans
kommun**

LUSPIE

5 Kopplade dokument

Strategisk plan för utvecklingen av turismen ligger direkt under Strategisk plan för Storumans kommun och skall då årligen beaktas i verksamhetsplaner för styrelser och nämnder

1. Strategisk plan för Storumans kommun 2020-2023
 - 1.1. Kommunen ska kännetecknas av: Här går det att lyckas och må bra. Vi är en hållbar kommun för alla att bo, leva och verka i med goda förutsättningar för utveckling i en god livsmiljö.
 - 1.2. Alla, som är eller vill bli kommuninvånare, har förutsättningar att skapa sig ett gott och tryggt liv nära naturen med goda kommunikationer och möjligheter till meningsfulla aktiviteter och upplevelser samt sysselsättning på en bred arbetsmarknad. Vi är attraktiva att besöka och är en av Sveriges ledande turistkommuner
 - 1.3. Gemensamt för alla prioriterade områden är att de alltid ska genomsyras av följande perspektiv: ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet
 - 1.4. Kommunstyrelsen förväntas särskilt prioritera....•införskaffande av mark för strategisk utveckling, bostadsförsörjningsfrågan
 - 1.5. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen förväntas särskilt prioritera • att planera för attraktiva centra, bostadsområden och industrimark • att förbättra förutsättningar för dem som vill bygga permanentboende, fritidshus eller företagsverksamhet • arbetet med översikts-, fördjupade översiktsplaner och detaljplaner
 - 1.6. Storumans kommunföretag AB förväntas särskilt prioritera • att utveckla samarbetet med befintliga och potentiella företagare, investerare och andra aktörer • att förenkla företagets väg in till den kommunala servicen • att skapa förutsättningar för fler, växande och hållbara företag • att attrahera nya innevånare
 - 1.7. Storumans kommun erbjuder kommunal service i toppklass, goda samhällstjänster och kommunikationer, en bred arbetsmarknad och utveckling av besöksmål. Därför är vi en kommun där man lyckas och mår bra, som man vill flytta till, bo i och besöka. För våra medborgare och besökare ska det finnas möjligheter till upplevelser, kultur och meningsfulla aktiviteter genom livets alla skeden. Kommunstyrelsen förväntas särskilt prioritera • att skapa digitala kontaktytor som ökar medborgarnas möjligheter till delaktighet • att öka medborgarnas möjligheter att driva frågor genom regelbundna och strukturerade dialogmöten
2. Översiktsplaner (kommunövergripande 2011, Storumans 2011, Stensele, 2011, Hemavan 2011, Tärnaby (under revision))
 - 2.1. Vindbruksplan https://www.storuman.se/globalassets/bygga-bo-och-miljo/kommunens-planarbete/oversiktsplaner/vind-_low-bok2.pdf
 - 2.2. Strandnära lägen
https://www.storuman.se/contentassets/0e8c5118d34b4462895b1dea8c3a9281/lisplan_low.pdf
 - 2.3. Friluftspolis för Storumans kommun (Färdigställs under 2021)
3. Lokal utvecklingsstrategi under revidering
4. Integrationsplan 2013
 - 4.1. God livskvalitet för alla kommuninvånare är visionen. Planen skall bidra till skapandet av en kommun där mångfalden ses som en tillgång och där alla har möjlighet att vara delaktiga i samhällslivet för att motverka social, ekonomisk och kulturell segregation.
5. Upphandlingspolicy, revidering pågår.

**Storumans
kommun**

LUSPIE

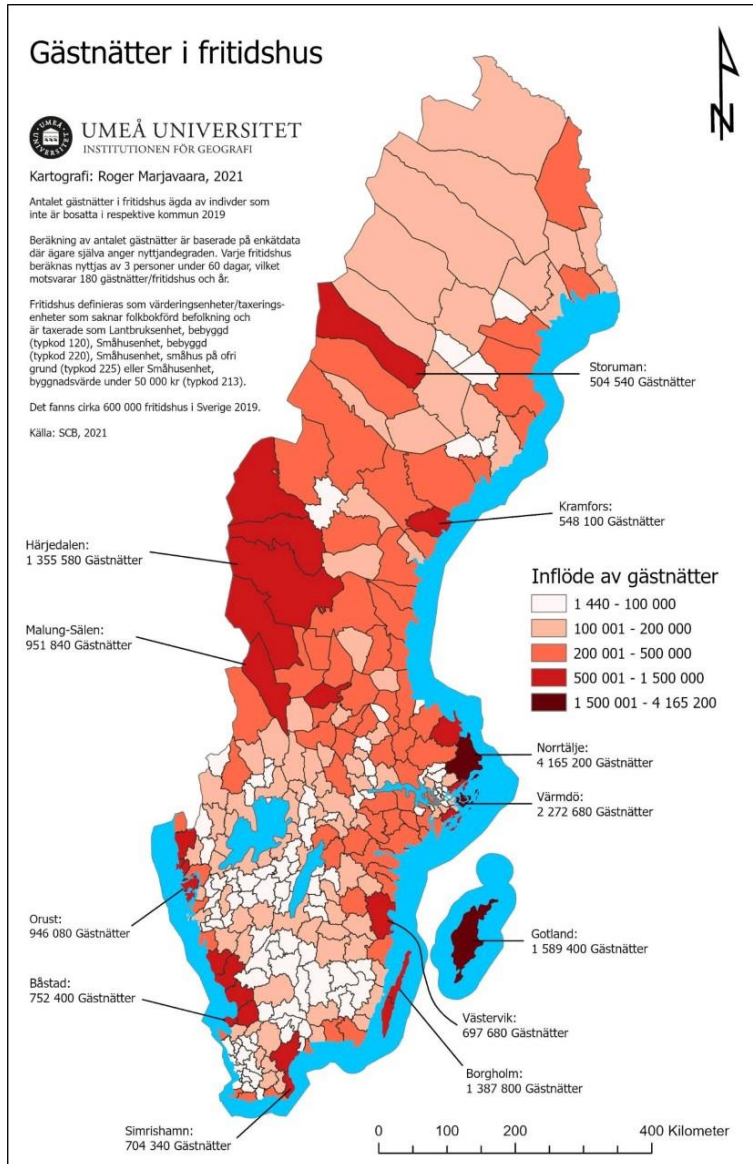
6. Riktlinjer för kommunala markanvisningar och exploateringsavtal
(2015 <https://www.storuman.se/contentassets/00c87c3905d34e4baab9d7f767f71056/riktlinjer-for-kommunala-markanvisningar-och-exploateringsavtal-24896e46-05b4-407b-9435-5da1e9ee290a.pdf>)
7. Planeringsinriktning för fortsatt utveckling av Hemavan
7.1. <https://www.storuman.se/Nyheter/planeringsinriktning-for-fortsatt-utveckling-av-hemavan/>
8. Detaljplaner https://www.storuman.se/Bygga-bo--miljo/Kommunens-planarbete/Detaljplaner/detaljplan_bjorkfors1.595_mfl_antagande/
9. Trafikförsörjningsplan
10. Serviceplan för Storumans kommun 2019–2022
11. Kulturplan
12. Fiskevårdsplan 2014–2020
13. Dialog och delaktighet – kommunikationsprogram, under revidering
14. Strategi för ladd-infrastruktur
15. Handlingsplan för bygdeavgiftsmedel
16. Avfallsplan för Storumans kommun 2021–2030 <https://www.storuman.se/Bygga-bo--miljo/Avfall-och-atervinning/renhallningsomrade/>
17. Plan- och bygglovstaxa

**Storums
kommun**

LUSPIE

6 Hög andel fritidshus i kommunen

Kartan visar antalet gästnätter i fritidshus. Storuman ligger på topp i Sverige per capita enligt kartan och det är till största del fjällområdet som ligger till grund för dessa siffror. Uppbyggnaden av fritidshusområden ställer stora krav på klokt planarbete och insikten om att fritidshusägarna ökar behovet av parkeringsplatser och sophantering flera mil från själva fritidshuset. Insikter om varför besökare köpt sitt hus, förväntade rörelsemönster i området är viktigt att ta höjd för när vi fler hus byggs. Storums kommun har planansvar och vi behöver agera för att minska konsekvenser av exempelvis 3000 nya bäddar i Hemavan genom åtgärder i infrastruktur inom Hemavan men också vid leder och besöksmål som ligger flera mil från där fritidshusen byggts. Att hitta lösningar, partners, arbetssätt som fungerar initialt men även många år efter att exploatören lämnat området

är viktigt för en hållbar utveckling.

Storums kommun har få invånare. Slår man ut antal gästnätter i fritidshus per invånare kommer vi som nr 2 i Sverige med ca 83 gästnätter i fritidshus per skattebetalare. Detta kräver att fler hjälps åt att hitta och betala för en hållbar utveckling av bygden.